

LA/Nelli Vaara
SU/Miriam Hägele

14.9.2023

Sosiaali- ja terveysministeriö

Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö hallituksen esityksestä laeiksi työttömyysturvalain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta VN/20721/2023

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt Eläketurvakeskuksen lausuntoa hallituksen esityksestä laeiksi työttömyysturvalain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan muutoksia palkansaajan työssäoloehtoon ja omavastuuajan pidentämistä sekä esitetään, että yli kaksi viikkoa kestävästä kokoaika-työn päättyessä maksettava lomakorvaus estäisi työttömyysetuuden maksamisen ajalta, jolle lomakorvaus jaksotetaan. Lisäksi esityksessä ehdotetaan poistettavaksi työttömyysetuuksien lapsikorotus ja työttömyysetuuden sovitelusta suojaosa.

Eläketurvakeskus lausuu siltä osin kuin ehdotetuilla muutoksilla arvioidaan olevan vaikutusta työeläkejärjestelmään.

Esityksen taloudelliset ja kansalaisvaikutukset

Työllisyysrahaston osuus (TR-osuus)

Esityksen mukaan ehdotetut lakimuutokset ansiopäivärahaan pienentävät Työllisyysrahaston työeläkejärjestelmälle maksamaa TR-osuutta noin 90–100 miljoonalla eurolla vuodessa ja heikentävät lyhyellä aikavälillä työeläkejärjestelmän tasapainoa. TR-osuus määräytyy sekä ansiopäivärahan etuuspäivien määrän että niiden perusteena olevien ansioiden suuruuden avulla, joten muutokset työssäoloehtoon, lomakorvausten jaksotukseen sekä omavastuupäiviin vaikuttavat TR-osuuteen alentavasti.

Työeläkkeet

Esityksessä on tuotu esille työttömyysturvan työssäoloehtoa koskevien ehdotuksien vaikutuksia työeläkkeen karttumiseen ansiosidonnaisen päivärahan ajalta. Eläketurvakeskus toteaa, että ehdotetuilla muutoksilla on vaikutusta myös työkyvyttömyyseläkkeisiin, joissa on mukana tulevan ajan eläkkeenosa ja tulevan ajan viiden vuoden tarkasteluajana on ollut maksussa työttömyysetuutta. Tulevan ajan eläkkeen perusteena olevissa ansioissa huomioidaan ansiosidonnaisen päivärahan perusteena olevat ansiot 100 prosentin suuruisena. Eläketurvakeskuksen arvion mukaan niillä henkilöillä, joilla työssäoloehdon muutosten ja ansiopäivärahan laskusäännön yhteisvaikutuksesta ansiopäivärahan perustepalkan on esityksessä arvioitu jäävän nykyistä matalammaksi, pienentää myös tulevan ajan perusteena huomioitavia ansioita ja

LA/Nelli Vaara
SU/Miriam Hägele

14.9.2023

siten pienentää maksuun tulevaa työkyvyttömyyseläkkeen määrää. Kuitenkin niiden henkilöiden osalta, joiden ei ole arvioitu jatkossa pääsevän nykyistä pidemmän työssäoloehdon vuoksi ansiopäivärahalle, ja siirtyvät siten työmarkkinatuen piiriin, huomioidaan tulevan ajan ansioissa kuitenkin työmarkkinatuen osalta laissa määritelty määrä jokaiselta täydeltä kalenterikuukaudelta, jolta etuutta on saatu. Lisäksi esityksessä ehdotettu lapsikorotuksen poistaminen pienentää eläkekattumaa ja tulevan ajan perusteena olevia ansioita tietyissä tilanteissa.

Tulevan ajan ansioilla voi olla Eläketurvakeskuksen näkemyksen mukaan myös vaikutusta myöhemmin saatavaan eläkkeen määrään myönnettäessä työkyvyttömyyseläke entisin perustein tai työkyvyttömyyseläkkeen muuttuessa alimmassa vanhuuseläkeiässä työkyvyttömyyseläkkeen suuruiseksi vanhuuseläkkeeksi. Lisäksi tulevan ajan ansioilla on vaikutusta silloin, kun työkyvyttömyyseläkkeen jälkeen myönnetään eläke uusin perustein, jolloin uusin perustein myönnettävässä eläkkeessä huomioidaan eläkekattuma eläkkeeläoloajalta.

Eläketurvakeskus

Allan Paldanius

Karoliina Kiuru